

ارزیابی اثرات کالبدی اجرای طرح هادی در سکونتگاههای روستایی شهرستان اسلامشهر

وحید ریاحی^۱، رقیه شمسی^۲

چکیده

بیش از دو دهه از اجرای طرح های هادی روستایی به عنوان مهم ترین سند توسعه روستاها می گذرد. این طرحها که بیشتر در پی بهبود جنبه های کالبدی- فضایی روستاها بوده است، تاکنون در بیشتر روستاهای کشور طراحی و اجرا شده است. بنابراین با توجه به گستره وسیع جغرافیایی و هزینه های فراوانی که در پی داشته است، ارزیابی و بازنگری این طرح ها ضروری به نظر می رسد، تا بتوان با کشف نقاط قوت و ضعف این طرح ها از میزان خطاهای برنامه ریزان و خسارات حاصل از اجرای طرح ها بر زندگی انسان های ساکن در روستاها کاست. هدف از این مطالعه ارزیابی تاثیرات کالبدی طرح های هادی روستایی در پنج روستای دهستان ده عباس شهرستان اسلامشهر است. روش تحقیق، توصیفی-تحلیلی و از نوع کاربردی و ابزار جمع آوری داده های تحقیق علاوه بر مستندات رسمی و مکتوب، پرسشنامه می باشد. جامعه آماری تحقیق خانواده های ساکن این پنج روستا است که با استفاده از روش نمونه گیری کوکران، تعداد ۹۲ خانواده بصورت تصادفی به عنوان حجم نمونه انتخاب گردیدند. جهت سنجش تاثیرات کالبدی طرح هادی از سه متغیر کلان شبکه معابر، بافت مسکونی و تاسیسات زیرساختی استفاده گردید و برای هرمتغیر تعدادی مولفه در نظر گرفته شد. نتایج با استفاده از آزمون ناپارامتری کای اسکوئر در سطح معناداری ۹۹ درصد مورد تحلیل قرار گرفت. نتایج تحقیق نشان دهنده این است که اجرای طرح هادی در زمینه کالبدی در مجموع روستاها موفقیت آمیز بوده است. اما میزان تاثیرات کالبدی طرح در هر یک از روستاها در متغیرها و مولفه های کالبدی با هم تفاوت دارد.

واژگان کلیدی: ارزیابی، طرحهادی، اثرات کالبدی، روستاهای اسلامشهر

۱. استادیار جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشکده علوم جغرافیایی، دانشگاه خوارزمی Vrali2004@yahoo.com

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی روستایی دانشگاه خوارزمی

مقدمه:

بیش از نیم قرن از دخالت مستقیم و فراگیر دولت در اداره امور روستاها می گذرد، اما طرحهای مداخله گر در کالبد و بافت روستا (طرح های روانبخشی، هادی و بهسازی) عمری حدود دو دهه دارند. این طرح ها بیشتر جنبه های فیزیکی فضایی روستاها را هدف گرفته و تلاش داشته اند با ایجاد دگرگونی و تغییر در آنها، توسعه روستایی را یاری رسانند (باقلانی، ۱۳۸۶: ۶). طرح های هادی روستایی به عنوان مهم ترین سند توسعه روستاها، از سال ۱۳۶۲ با عنوان طرح «اصلاح-روانبخشی» که برای روستاهای استان چهارمحال و بختیاری، تصویب و اجرا شد، کار خود را آغاز کرد (رضوانی، ۱۳۹۰: ۱۶۳). بنیاد مسکن انقلاب اسلامی از سال ۱۳۶۶ به طور رسمی تهیه و اجرای طرح های هادی را در دستور کار خود قرار داد. جهاد سازندگی هم به عنوان یکی از متولیان اصلی توسعه روستایی وارد عرصه تهیه و اجرای طرح های بهسازی و هادی شد. تا پایان سال ۱۳۸۹، مطالعات طرح هادی برای بیش از ۲۴۸۹۹ روستا انجام و در ۹۹۱۲ روستا نیز به مرحله اجرا درآمده است (عنابستانی و دیگران، ۱۳۹۰: ۹۴).

مسئله ارزیابی عملکرد طرح های هادی و بهسازی روستایی یکی از عوامل مهم در موفقیت نظام طرح ریزی کالبدی می باشد (عنابستانی، ۱۳۸۸: ۱۵) زیرا در علوم انسانی بویژه مباحث برنامه ریزی، بازخورد از طریق نظارت و ارزشیابی طرح ها و پروژه ها میسر می گردد و هر اندازه ارزشیابی در نظام برنامه ریزی و به ویژه برنامه ریزی روستایی مهم تلقی شود به همان میزان خطاهای برنامه ریزان و خسارات حاصل از اجرای طرح ها بر زندگی انسان های ساکن در روستاها کاهش می یابد (قورچی، ۱۳۷۸: ۴). با توجه به این که امروزه هزینه های زیادی برای تهیه و اجرای طرح های هادی روستایی در تمامی مناطق کشور انجام می گیرد و این طرح ها یکی از اساسی ترین تدابیر و اقدامات برای دگرگون ساختن سیمای مناطق روستایی کشور به شمار می آید،

لذا برای بررسی زمینه های مثبت و منفی این هزینه گذاری ها و جلوگیری از اقدامات نامناسب، ارزشیابی و بررسی طرح های هادی انجام شده ضروری می نماید. این پژوهشبر آن است تا به ارزیابی اثرات کالبدی اجرای طرح هادی بر روستاهای دهستان ده عباس پردازد و به این سوال پاسخ دهد:

- آیا اجرای طرح هادی موجب بهبود وضعیت کالبدی روستاهای مورد مطالعه شده است؟

مبانی نظری:

به کارگیری رهیافت بخشی تا قبل از دهه ۱۹۶۰ که باعث تمرکز سرمایه و امکانات در مناطق خاصی شده بود، نتایج نامطلوبی را در عرصه های مکانی فضایی و حتی اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی به بار آورده بود و از این رو توجه اندیشمندان به بعد فضایی بیشتر شد. نیاز به برنامه ریزی مراکز روستایی در سال ۱۹۷۶ (اسکاپ) مورد تاکید قرار گرفت که موضوع اصلی این راهبرد تشکیل و تقویت سلسله مراتبی تعریف شده از سکونتگاهها و مکانهای مرکزی در نواحی روستایی است. با بررسی سوابق و سیر تحول برنامه های عمران روستایی کشور، معلوم شده است که مفاهیم کلی راهبرد برنامه ریزی مراکز روستایی به شکل ایجاد و تقویت سلسله مراتبی از سکونتگاههای روستایی از برنامه چهارم عمرانی به بعد در برنامه ریزی توسعه روستایی مدنظر بوده و در برنامه دوم توسعه به طور گسترده تری، ابتدا در مبحث سکونتگاههای مرکزی، ساماندهی فضایی و در نهایت بهسازی ساختارهای کالبدی و فیزیکی مناطق روستایی نظیر مسکن و غیره مورد توجه قرار گرفت. چرا که به نظر می رسد طرح های بهسازی روستایی، نوعی نظام پشتیبانی برای توسعه روستایی را به وجود خواهد آورد (وزارت جهاد سازندگی، ۱۳۷۲). براین اساس طرح های مرتبط با ساماندهی کالبدی روستا، ابتدا در قالب طرح های بهسازی روستایی و در نهایت به شکل امروزی خود یعنی طرح های

هادی روستایی وارد مباحث توسعه روستایی گردید و با گذشت زمان جایگاه ویژه ای را به خود اختصاص داد.

از زمان اجرای طرح های هادی در مناطق روستایی بیش از دو دهه می گذرد و با آنکه تهیه و اجرای این طرح ها از جمله ضروریات تعدیل و یا حذف شیوه های بخشی نگر و ایجاد قطب های توسعه به حساب می آید، اما اجرای ناقص و نامناسب، نه تنها نتوانسته آثار و پیامدهای مثبت را به طور کامل نشان دهد بلکه روستاییان را به نوآوریهای ارائه شده این برنامه ریزان بی اعتماد کرده است. لذا ارزیابی یا سنجش، یک روش و ابزار برای شناخت اثرات و نتایج بوجود آمده، موجود یا احتمالی عملکردها، فعالیت ها و طرح هاست. ارزیابی ها براساس هدف، زمان، موضوع، رشته و روش انجام کار به اشکال مختلفی تعریف می شوند. مهمترین هدف هر ارزیابی فراهم ساختن ابزار مدیریت لازم برای نظارت، کنترل، جهت دهی و بهبود کارایی است که براساس آن بتواند تجدید حیات و هدایت روستا را به لحاظ ابعاد اجتماعی، اقتصادی و فیزیکی جامعه روستایی بهتر فراهم آورد (باقلانی، ۱۳۸۶: ۳۳).

پیشینه:

اولین شرط پژوهش، شناخت فضای پژوهش و موضوع قابل بررسی است و این از طریق پیشینه تحقیق به وجود می آید. هیچ پژوهشی در خلاء صورت نمی گیرد، بنابراین هر تحقیقی در تداوم پژوهش های پیشین به انجام می رسد (مطیعی لنگرودی، ۱۳۸۲: ۸).

در ارتباط با ارزیابی اجرای طرح های هادی بررسی موردی صورت گرفته است. در میان بررسی هایی که در این مورد انجام گرفته بیشتر اثرات اقتصادی و اجتماعی آنها مورد توجه بوده است. احتمالاً اولین پژوهش در این زمینه مطالعه منصور و ثوقی است که با هدف بررسی اثرات اقتصادی و اجتماعی اجرای طرح های بهسازی در استان همدان در سال ۱۳۶۷ انجام گرفت (و ثوقی، ۱۳۶۷).

علیمردانی در سال ۱۳۷۰ به ارزیابی طرح چهار روستا در استان های مختلف پرداخته است که از نتایج این پژوهش می توان توجه به معیارها و شاخص های ارزیابی را نام برد که نسبت به سایر کارهای اشاره شده از توجه و عمق بیشتری برخوردار است (علیمردانی، ۱۳۷۰).

در سال های اخیر نیز تحقیقات زیادی به این موضوع پرداخته اند که می توان به صورت زیر اشاره کرد:

عظیمی و جمشیدیان (۱۳۸۴) در بررسی تأثیر اجرای طرح های هادی روستایی در غرب گیلان معتقدند که به دلیل عدم مشارکت مردم در طراحی و اجرای این طرح و نیز عدم توجه به مسائل زیست محیطی، طرح مذکور با مشکل جدی مواجه گردیده است. وی تغییر الگوی فعلی طرح هادی را چاره مشکل مذکور می داند.

عزیزپور و حسینی (۱۳۸۷) در مطالعه روند تحولات کالبدی روستاهای کشور به این نتیجه رسیدند که طرح هادی روستایی گرچه دارای نقاط ضعف است ولی به جهت ماهیتش تحولات شگرفی در ابعاد مختلف جامعه روستایی بویژه محیطی و کالبدی بوجود آورده است. حق پناه و دهقانی (۱۳۸۸) به این نتیجه رسیدند که طرح هادی، موجب بهبود زندگی مردم و امیدواری آنان به سکونت در روستاها شده، اما عواقب زیست محیطی مطلوبی بر جای نگذاشته است.

پژوهشکده سوانح طبیعی بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، کتابی با عنوان ارزشیابی اثرات اجرای طرح هادی روستایی منتشر کرده که در چند بخش اصلی به مفاهیم زیر پرداخته است: نظام مدیریت و برنامه ریزی توسعه و عمران روستایی در ایران، برنامه ها و طرح های عمران روستایی در ایران، اهداف و برنامه های طرح هادی روستایی و ارزشیابی تاثیرات اجرای طرح هادی بر محیط های روستایی که شامل تاثیرات کالبدی، محیطی، اجتماعی و اقتصادی می باشد (پژوهشکده سوانح طبیعی، ۱۳۸۸). این کتاب منبع اصلی در ارزیابی اثرات اجرای طرح هادی در محیط های روستایی است.

مرادی و همکاران (۱۳۸۸) در مطالعه‌ی خود به بررسی اثرات اجرای طرح هادی در توسعه کالبدی روستای حاجی آباد شهرستان بیرجند پرداختند و به این نتیجه رسیدند که اجرای طرح هادی موجب مهاجرت معکوس اهالی شده است. آمار و صمیمی شارمی (۱۳۸۸) در مطالعه‌ی خود با عنوان ارزشیابی اثرات کالبدی اجرای طرح‌های هادی روستایی در بخش خمام رشت به این نتیجه رسیدند که اجرای طرح هادی از لحاظ نحوه ساخت و ساز مسکن و معماری روستا جهت بهسازی و مقاوم سازی - دفع بهداشتی زباله‌ها و دسترسی روستاییان به خدمات، به طور نسبی موفق بوده است. اگر چه در مقایسه اجرای این طرح‌ها در مواردی چون دفع بهداشتی فاضلابهای خانگی، بهبود وضعیت معابر و کاهش تبدیل اراضی زراعی به کاربری غیرکشاورزی چندان موفق نبوده است.

محدوده مورد مطالعه:

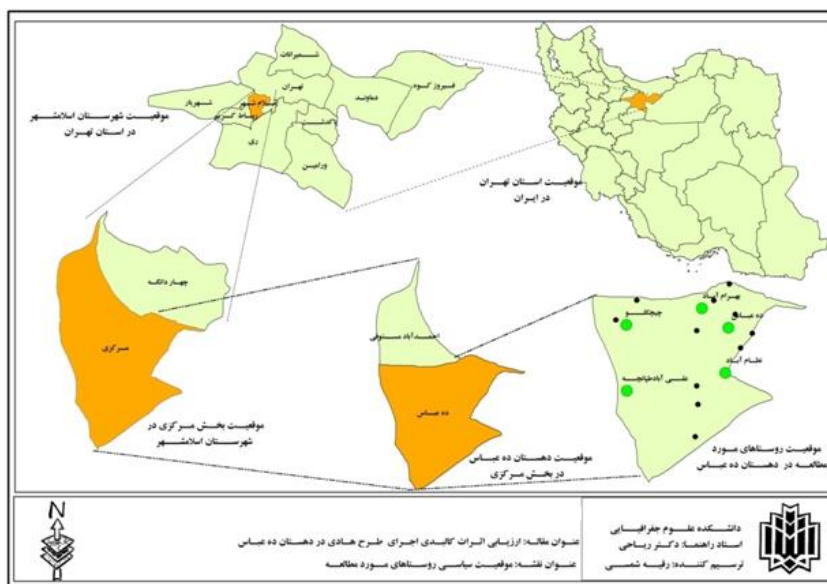
شهرستان اسلامشهر یکی از شهرستان‌های استان تهران می باشد که در جنوب غربی این استان واقع شده است. این شهرستان از شمال به تهران و شهریار، از غرب به شهرستان رباط کریم، از جنوب به شهرستان ری و از شرق به شهر تهران و شهرستان ری محدود می شود. این شهرستان طبق تقسیمات سیاسی-اداری کشور دارای دو بخش مرکزیو چهاردانگه و ۴ دهستان به نام های احمدآباد مستوفی، ده عباس، فیروز بهرامو چهاردانگه می باشد.

دهستان ده عباس به عنوان محدوده مورد مطالعه این پژوهش، یکی از دهستان های بخش مرکزی شهرستان اسلامشهر است که در سال ۱۳۷۶ از بخش مرکزی اسلامشهر شکل و دارای ۱۴ روستا می باشد(بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، ۱۳۸۲؛ مرکز آمار ایران، ۱۳۹۰).

جدول ۱: ویژگیهای جمعیتی آبادی های دهستان مورد بررسی

آبادی	خانوار	جمعیت ۱۳۸۵
۱	۲۳۱۵	۹۴۷۷
۲	۴۰۷	۲۰۸۸
۳	۱۷	۶۹
۴	۲۳۸	۹۱۷
۵	۲۱	۷۰
۷	۴۸	۲۱۱
۹	۶۴	۲۴۵
۱۰	۲۹۵	۱۱۱۶
۱۱	۴۵۷	۱۸۵۹
۱۲	۱۰۶	۳۱۹
۱۳	۵۷۰	۲۱۹۶
۱۴	۱۰۹۴	۴۵۶۲

ماخذ: مرکز آمار ایران، ۱۳۸۵

نقشه شماره ۱: موقعیت سیاسی روستاهای مورد مطالعه در تقسیمات کشوری (ماخذ: تقسیمات کشوری،

میزان جمعیت و تعداد خانوارهای این روستاها به صورت زیر می باشد.

جدول شماره ۱- تغییرات جمعیتی روستاهای مورد مطالعه بین سال های ۱۳۵۵-۱۳۹۰

	۱۳۹۰	۱۳۸۵	۱۳۷۵	۱۳۶۵	۱۳۵۵					
بهرام آباد	۲۱۹۶	۴۸۸	۲۰۸۸	۴۰۷	۱۹۵۹	۴۱۶	۱۵۳۱	۳۱۰	۲۷۹	۵۸
ده عباس	۸۵۵	۲۴۲	۹۱۷	۲۳۸	۸۴۷	۲۰۵	۷۹۷	۱۶۸	۴۰۶	۸۶
نظام آباد	۱۴۲۶	۳۱۷	۱۱۱۶	۲۹۵	۹۱۵	۲۰۲	۹۳۷	۱۸۰	۳۸۹	۸۳
چیچکلو	۲۵۸۴	۶۸۸	۲۱۹۶	۵۷۰	۹۷۱	۲۳۲	۴۴۷	۹۹	۲۸۲	۶۱
علی آباد	۱۲۳۱	۳۱۲	۱۱۶۰	۲۵۹	۱۰۸۲	۲۲۱	۶۳۳	۱۳۵	۲۳۴	۴۸
طیانچه										
کل	۸۲۹۲	۲۰۴۷	۷۴۷۷	۱۷۶۹	۵۷۷۴	۱۲۷۶	۴۳۴۵	۸۹۲	۱۵۹۰	۳۳۶

ماخذ: مرکز آمار ایران، سرشماری های مختلف

روش پژوهش:

جامعه آماری این پژوهش شامل روستاهای دهستان ده عباس در بخش مرکزی شهرستان اسلامشهر استان تهران است که شامل ۱۴ روستا می باشد. همچنین جامعه نمونه، شامل خانوارهای ۵ روستای بهرام آباد، ده عباس، نظام آباد، چیچکلو و علی آباد طیانچه می باشد که با استفاده از فرمول کوکران تعداد ۹۲ خانوار به عنوان نمونه انتخاب شدند. ملاک انتخاب این روستاها، دارا بودن طرح هادی با سابقه ۱۰ سال و همچنین داشتن جمعیت حداقل ۱۰۰۰ نفری بوده است. البته در زمینه ملاک جمعیتی روستای ده عباس استثنا واقع شد، زیرا در بین سایر روستاهای دهستان در زمینه دارا بودن طرح هادی و جمعیتی به ملاک ما نزدیک تر بوده است. زمان ابلاغ طرح هادی در این پنج روستا بین سال های ۸۱-۸۲ بوده است. حجم نمونه از بین کل خانواده های ساکن در این پنج روستا به صورت نمونه گیری احتمالی با استفاده از فرمول کوکران (حافظ نیا، ۱۳۷۷: ۱۶۷) به دست آمد.

$$n = \frac{Nt^2s^2}{Nd^2 + t^2s^2} \quad n = \frac{2047(1.96)^2(0.25)^2}{2047(0.05)^2 + (1.96)^2(0.25)^2} = 92 \quad (1)$$

باتوجه به آنکه کل خانوارهای ساکن در این روستاها ۲۰۴۷ خانواده می باشد، میزان حجم نمونه به تعداد ۹۲ خانوار می باشد. حجم نمونه هر روستا به نسبت خانوارهای هر روستا از کل خانوارها (۲۰۴۷) محاسبه و به صورت زیر می باشد.

جدول شماره ۲: میزان حجم نمونه هر روستا

تعداد خانوار	درصد از کل	میزان حجم نمونه
دهستان ده عباس		
بهرام آباد	۴۸۸	۲۳/۸۴
ده عباس	۲۴۲	۱۱/۸۲
نظام آباد	۳۱۷	۱۵/۴۹
چیچکلو	۶۸۸	۳۳/۶۱
علی آباد	۳۱۲	۱۵/۲۴
کل	۲۰۴۷	۱۰۰

ماخذ: بررسی های محققان، ۱۳۹۱

روش ها و ابزار تجزیه و تحلیل داده ها:

انجام این پژوهش از طریق دو روش توصیفی و همبستگی صورت گرفته است. روش های تجزیه و تحلیل به روشهای آمار توصیفی و روشهای آمار استنباطی تقسیم می شوند. نظر به توصیفی و همبستگی بودن روشهای انجام این پژوهش، برای تجزیه و تحلیل اطلاعات و آزمون فرضیات نیز روشهای فوق مورد استفاده قرار گرفته اند.

تجزیه و تحلیل با استفاده از آمار توصیفی: در این روش اطلاعات و آمار جمع آوری شده جهت بررسی و آزمون فرضیات به صورت موضوعی طبقه بندی شده و جداول توزیع فراوانی مربوطه تشکیل می شود. سپس با بدست آوردن درصد و نسبت های مختلف، وضعیت متغیرها بصورت مقایسه ای نشان داده می شود.

تجزیه و تحلیل با استفاده از آمار استنباطی: بیشترین استفاده از آمار استنباطی است که به دنبال آزمون وجود یا عدم وجود همبستگی معنی دار بین چند متغیر می باشد. بدین ترتیب که پس از جمع آوری پرسشنامه ها، سوالات آن کدگذاری شده و جهت آزمون فرضیه از نرم افزار SPSS استفاده نموده و ضریب همبستگی کای اسکوئر را با

استفاده از فرمول محاسبه و با استفاده از آماره آزمون به تایید یا رد فرضیه پرداخته است.

یافته های پژوهش:

ویژگی های پاسخگویان:

سن: رده سنی پاسخگویان از بالای ۲۰ سال تا بالای ۵۰ سال می باشد. بیشترین پاسخگویان بین ۴۰-۵۰ سال سن داشته اند که ۳۲/۹ درصد از پاسخگویان را تشکیل می داده اند. بعد از آن گروه سنی ۳۰-۴۰ سال با ۲۸/۴ درصد بیشترین پاسخگویان را تشکیل می داده اند.

جنسیت: از کل ۹۲ نفر پاسخگو، ۶۳ درصد (۵۸ نفر) مردان و ۳۷ درصد (۳۴ نفر) زنان بوده اند.

تاهل: از کل ۹۲ نفر پاسخگو، ۵۴ درصد (۵۰ نفر) متاهل و ۴۶ درصد (۴۲ نفر) مجرد بوده اند.

تحصیلات: از کل ۹۲ نفر پاسخگو، ۳۷/۸ درصد (۳۵ نفر) زیر دیپلم، ۲۵/۷ درصد (۲۴ نفر) دیپلم، ۲۲/۴ درصد (۲۱ نفر) ابتدایی و ۱۴/۱ درصد (۱۳ نفر) بالای دیپلم بوده اند.

اشتغال: از کل ۹۲ نفر پاسخگو، ۴۲/۹ درصد (۴۰ نفر) در بخش خدمات، ۳۴/۷ درصد (۳۲ نفر) در بخش صنعت و ۲۲/۴ درصد (۲۱ نفر) در بخش کشاورزی مشغول به کار بوده اند.

اثرات کالبدی طرح هادی در روستاها:

میزان تحقق طرح هادی در زمینه کالبدی با توجه به متغیرهای شبکه معابر، بافت مسکونی و تاسیسات زیرساختی در هریک از روستاهای مورد مطالعه در جداول ۵ تا ۹ ارائه شده است.

جدول شماره ۳- ویژگی های عمومی پاسخگویان

درصد	تعداد		
۲۳/۱	۲۱	۳۰-۲۰	سن
۲۸/۴	۲۶	۴۰-۳۰	
۳۲/۹	۳۰	۵۰-۴۰	
۱۵/۶	۱۴	+۵۰	
۶۳	۵۸	مرد	جنسیت
۳۷	۳۴	زن	
۴۶	۴۲	مجرد	تاهل
۵۴	۵۰	متاهل	
۲۲/۴	۲۱	ابتدایی	تحصیلات
۳۷/۸	۳۵	زیردیپلم	
۲۵/۷	۲۴	دیپلم	
۱۴/۱	۱۳	بالا تراز دیپلم	
۲۲/۴	۲۱	کشاورزی	اشتغال
۳۴/۷	۳۲	صنعت	
۴۲/۹	۴۰	خدمات	

ماخذ: بررسی های محققان، ۱۳۹۱

۱- روستای بهرام آباد

در زمینه شبکه معابر، سهولت دسترسی به معابر اصلی و بهبود جمع آوری زباله با میانگین رتبه ای ۴/۲۱ و ۴/۱۱ در اولویت اول و دوم می باشند. در زمینه بافت مسکونی، کاهش تراکم بافت سکونت و مقاوم سازی مساکن روستایی با میانگین رتبه ای ۴/۵۸ و ۴/۳۱ در اولویت اول و دوم می باشند. همچنین در زمینه تاسیسات زیرساختی، بهبود دسترسی به تاسیسات مخابراتی و بهبود دسترسی به آب لوله کشی با میانگین رتبه ای ۴/۱۲ و ۳/۶۸ در اولویت اول و دوم می باشند.

جدول شماره ۵- میزان تاثیرات کالبدی طرح هادی در روستای بهرام آباد

متغیر	مولفه (بهرام آباد)	میانگین رتبه ای	انحراف معیار	اولویت
شبکه معابر	بهبود آسفالت معابر و کوچه ها	۳/۶۸	۰/۴۷۶	۳
	تعریض معابر و کوچه ها	۲/۶۸	۰/۴۴۶	۷
	بهبود دفع آبهای سطحی	۳/۵۱	۰/۳۶۲	۴
	بهبود سیستم روشنایی معابر	۳/۳۱	۰/۳۶۶	۵
	بهبود کف سازی پیاده روها	۳/۲۱	۰/۶۸۵	۶
	سهولت دسترسی به معابر اصلی	۴/۲۱	۰/۲۱۴	۱
بافت مسکونی	بهبود وضعیت جمع آوری زباله ها	۴/۱۱	۰/۲۵۶	۲
	مقاوم سازی مساکن روستایی	۴/۳۱	۰/۴۷۶	۲
	کاهش تراکم بافت سکونت روستا	۴/۵۸	۰/۳۲۵	۱
	خالی شدن بافت مرکزی روستا	۳/۱۵	۰/۴۸۵	۷
	بهسازی و نوسازی مسکن	۴/۱۱	۰/۴۵۲	۴
	ساخت مساکن مورد نیاز روستاییان	۴/۲۱	۰/۳۲۲	۳
تاسیسات زیرساختی	بهبود سیمای سکونتی روستا	۳/۲۵	۰/۴۷۶	۶
	افزایش فضاهای باز در بافت روستا	۳/۳۱	۰/۴۵۶	۵
	بهبود دسترسی به آب لوله کشی	۳/۶۸	۰/۳۲۱	۲
	بهبود دسترسی به برق	۳/۲۱	۰/۶۲۵	۵
	بهبود دسترسی به گاز	۳/۴۵	۰/۲۱۵	۴
	بهبود دسترسی به تاسیسات مخابراتی	۴/۱۲	۰/۴۵۲	۱
درمانی	بهبود دسترسی به تاسیسات بهداشتی	۳/۵۷	۰/۳۹۸	۳

ماخذ: بررسی های محققان، ۱۳۹۱

۲- روستای ده عباس

جدول شماره ۶ در مورد تحقق پذیری کالبدی طرح هادی در روستای ده عباس می باشد. در این روستا نیز در زمینه شبکه معابر، بهبود کف سازی پیاده روها و سهولت دسترسی به معابر اصلی با میانگین رتبه ای ۳/۴۰ و ۳/۲۱ در اولویت اول و دوم می باشند. در زمینه بافت مسکونی، خالی شدن بافت مرکزی روستا و بهسازی و نوسازی مسکن با

میانگین رتبه ای ۳/۵۵ و ۳/۵۲ در اولویت اول و دوم می باشند. همچنین در زمینه تاسیسات زیرساختی، بهبود دسترسی به آب لوله کشی و بهبود دسترسی به برق با میانگین رتبه ای ۳/۲۰ و ۳/۱۴ در اولویت اول و دوم می باشند.

جدول شماره ۶- میزان تاثیرات کالبدی طرح هادی در روستای ده عباس

متغیر	مؤلفه (ده عباس)	میانگین رتبه ای	انحراف معیار	اولویت
شبکه معابر	بهبود آسفالت معابر و کوچه ها	۳/۱۲	۰/۳۶۳	۳
	تعریض معابر و کوچه ها	۲/۲۰	۰/۳۲۶	۷
	بهبود دفع آبهای سطحی	۲/۶۸	۰/۵۲۲	۴
	بهبود سیستم روشنایی معابر	۲/۴۵	۰/۳۴۴	۶
	بهبود کف سازی پیاده رو ها	۳/۴۰	۰/۴۱۲	۱
	سهولت دسترسی به معابر اصلی	۳/۲۱	۰/۶۲۵	۲
بافت مسکونی	بهبود وضعیت جمع آوری زباله ها	۲/۵۵	۰/۲۱۱	۵
	مقاوم سازی مساکن روستایی	۲/۵۵	۰/۵۲۲	۴
	کاهش تراکم بافت سکونتی روستا	۲/۵۰	۰/۲۲۲	۵
	خالی شدن بافت مرکزی روستا	۳/۵۵	۰/۵۲۳	۱
	بهبود سازی و نوسازی مسکن	۳/۵۲	۰/۳۵۶	۲
	ساخت مساکن مورد نیاز روستاییان	۳	۰/۶۱۴	۳
تاسیسات زیرساختی	بهبود سیمای سکونتی روستا	۲/۴۷	۰/۲۵۱	۶
	افزایش فضاهای باز در بافت روستا	۲/۱۴	۰/۲۵۸	۷
	بهبود دسترسی به آب لوله کشی	۳/۲۰	۰/۲۱۴	۱
	بهبود دسترسی به برق	۳/۱۴	۰/۲۶۸	۲
	بهبود دسترسی به گاز	۲/۵۲	۰/۶۳۵	۵
	بهبود دسترسی به تاسیسات مخابراتی	۲/۵۵	۰/۲۴۵	۴
	بهبود دسترسی به تاسیسات بهداشتی درمانی	۲/۶۹	۰/۳۶۹	۳

ماخذ: بررسی های محققان، ۱۳۹۱

۳- روستای نظام آباد

جدول شماره ۷ در مورد تحقق پذیری کالبدی طرح هادی در روستای نظام آباد می باشد. در این روستا نیز همانطور که مشخص است، در زمینه شبکه معابر، تعریض معابر و کوچه ها و بهبود آسفالت معابر و کوچه ها با میانگین رتبه ای ۴/۶۵ و ۴/۲۵ در اولویت

اول و دوم می باشند. در زمینه بافت مسکونی، بهسازی و نوسازی مسکن و مقاوم سازی مساکن روستایی با میانگین رتبه ای ۴/۲۵ و ۴ در اولویت اول و دوم می باشند. همچنین در زمینه تاسیسات زیرساختی، بهبود دسترسی به تاسیسات بهداشتی درمانی و بهبود دسترسی به گاز با میانگین رتبه ای ۴/۳۶ و ۴/۱۵ در اولویت اول و دوم می باشند.

جدول شماره ۷- میزان تاثیرات کالبدی طرح هادی در روستای نظام آباد

متغیر	مولفه (نظام آباد)	میانگین رتبه ای	انحراف معیار	اولویت
شبکه معابر	بهبود آسفالت معابر و کوچه ها	۴/۲۵	۰/۵۲۳	۲
	تعریض معابر و کوچه ها	۴/۶۵	۰/۲۱۴	۱
	بهبود دفع آبهای سطحی	۳/۵۸	۰/۲۶۲	۶
	بهبود سیستم روشنایی معابر	۴/۲۳	۰/۴۱۳	۳
	بهبود کف سازی پیاده رو ها	۳/۶۵	۰/۳۴۵	۵
	سهولت دسترسی به معابر اصلی	۳/۷۸	۰/۵۲۲	۴
	بهبود وضعیت جمع آوری زباله ها	۳/۱۵	۰/۲۳۶	۷
بافت مسکونی	مقاوم سازی مساکن روستایی	۴	۰/۲۵۸	۲
	کاهش تراکم بافت سکونت روستا	۳/۲۱	۰/۵۶۵	۵
	خالی شدن بافت مرکزی روستا	۳/۵۰	۰/۳۵۶	۳
	بهسازی و نوسازی مسکن	۴/۲۵	۰/۲۱۱	۱
	ساخت مساکن مورد نیاز روستائیان	۳/۴۲	۰/۶۳۵	۴
	بهبود سیمای سکونت روستا	۳/۱۵	۰/۳۶۹	۶
	افزایش فضاهای باز در بافت روستا	۲/۵۲	۰/۵۴۲	۷
تاسیسات زیرساختی	بهبود دسترسی به آب لوله کشی	۳/۵۰	۰/۳۳۶	۴
	بهبود دسترسی به برق	۳/۲۵	۰/۴۱۲	۵
	بهبود دسترسی به گاز	۴/۱۵	۰/۲۵۱	۲
	بهبود دسترسی به تاسیسات مخابراتی	۳/۶۲	۰/۲۶۸	۳
	بهبود دسترسی به تاسیسات بهداشتی درمانی	۴/۳۶	۰/۶۱۸	۱

ماخذ: بررسی های محققان، ۱۳۹۱

۴- روستای چیچکلو

جدول شماره ۸ در مورد تحقق پذیری کالبدی طرح هادی در روستای چیچکلو می باشد. در این روستا نیز همانطور که مشخص است، در زمینه شبکه معابر بهبود دفع آبهای سطحی و بهبود سیستم روشنایی معابر با میانگین رتبه ای ۴/۱۰ و ۳/۵۶ در اولویت

اول و دوم می باشند. در زمینه بافت مسکونی، خالی شدن بافت مرکزی روستا و مقاوم سازی مساکن روستایی با میانگین رتبه ای ۴/۵۵ و ۴/۴۵ در اولویت اول و دوم می باشند. همچنین در زمینه تاسیسات زیرساختی، بهبود دسترسی به تاسیسات مخابراتی و بهبود دسترسی به گاز با میانگین رتبه ای ۴/۲۵ و ۴/۱۱ در اولویت اول و دوم می باشند.

جدول شماره ۸- میزان تاثیرات کالبدی طرح هادی در روستای چیچکلو

متغیر	مؤلفه (چیچکلو)	میانگین رتبه ای	انحراف معیار	اولویت
شبکه معابر	بهبود آسفالت معابر و کوچه ها	۳/۴۵	۰/۳۴۵	۴
	تعریض معابر و کوچه ها	۳	۰/۶۱۸	۷
	بهبود دفع آبهای سطحی	۴/۱۰	۰/۲۵۱	۱
	بهبود سیستم روشنایی معابر	۳/۵۶	۰/۳۳۶	۲
	بهبود کف سازی پیاده رو ها	۳/۵۵	۰/۲۴۸	۳
	سهولت دسترسی به معابر اصلی	۳/۱۲	۰/۵۴۲	۶
بافت مسکونی	بهبود وضعیت جمع آوری زباله ها	۳/۲۵	۰/۶۳۵	۵
	مقاوم سازی مساکن روستایی	۴/۴۵	۰/۴۳۵	۲
	کاهش تراکم بافت سکونتی روستا	۳/۵۵	۰/۲۵۲	۷
	خالی شدن بافت مرکزی روستا	۴/۵۵	۰/۳۵۶	۱
	بهبود و نوسازی مسکن	۳/۹۰	۰/۵۷۸	۵
	ساخت مساکن مورد نیاز روستاییان	۴/۲۱	۰/۲۳۶	۳
تاسیسات زیرساختی	بهبود سیمای سکونتی روستا	۴/۰۲	۰/۵۴۶	۴
	افزایش فضاهای باز در بافت روستا	۳/۶۵	۰/۴۱۳	۶
	بهبود دسترسی به آب لوله کشی	۳/۲۵	۰/۵۲۳	۴
	بهبود دسترسی به برق	۳/۲۱	۰/۵۵۶	۵
	بهبود دسترسی به گاز	۴/۱۱	۰/۲۱۴	۲
	بهبود دسترسی به تاسیسات مخابراتی	۴/۲۵	۰/۳۶۹	۱
	بهبود دسترسی به تاسیسات بهداشتی درمانی	۳/۴۵	۰/۲۴۳	۳

ماخذ: بررسی های محققان، ۱۳۹۱

۵- روستای علی آباد طیانچه

جدول شماره ۹ در مورد تحقق پذیری کالبدی طرح هادی در روستای علی آباد طیانچه می باشد. در این روستا نیز همانطور که مشخص است، در زمینه شبکه معابر، بهبود کف سازی پیاده روها و بهبود دفع آبهای سطحی با میانگین رتبه ای ۴/۵۸ و

۴/۲۱ در اولویت اول و دوم می باشند. در زمینه بافت مسکونی، کاهش تراکم بافت سکونتی روستا و ساخت مساکن مورد نیاز روستاییان با میانگین رتبه ای ۴/۴۴ و ۴/۲۵ در اولویت اول و دوم می باشند. همچنین در زمینه تاسیسات زیرساختی، بهبود دسترسی به برق و بهبود دسترسی به آب لوله کشی با میانگین رتبه ای ۴/۲۵ و ۴/۰۲ در اولویت اول و دوم می باشند.

جدول شماره ۹- میزان تاثیرات کالبدی طرح هادی در روستای علی آباد طپانچه

متغیر	مولفه (علی آباد طپانچه)	میانگین رتبه ای	انحراف معیار	اولویت
شبکه معابر	بهبود آسفالت معابر و کوچه ها	۳/۲۵	۰/۲۵۲	۵
	تعریض معابر و کوچه ها	۳/۵۰	۰/۲۳۵	۴
	بهبود دفع آبهای سطحی	۴/۲۱	۰/۵۲۳	۲
	بهبود سیستم روشنایی معابر	۲/۱۸	۰/۴۰۶	۷
	بهبود کف سازی پیاده رو ها	۴/۵۸	۰/۲۴۳	۱
	سهولت دسترسی به معابر اصلی	۲/۵۸	۰/۳۷۹	۶
	بهبود وضعیت جمع آوری زباله ها	۳/۵۶	۰/۳۳۶	۳
	مقاوم سازی مساکن روستایی	۳/۶۰	۰/۲۱۱	۳
	کاهش تراکم بافت سکونتی روستا	۴/۴۴	۰/۳۴۵	۱
بافت مسکونی	خالی شدن بافت مرکزی روستا	۳/۵۸	۰/۶۳۰	۴
	بهسازی و نوسازی مسکن	۳/۱۵	۰/۱۷۲	۷
	ساخت مساکن مورد نیاز روستاییان	۴/۲۵	۰/۸۶۳	۲
تاسیسات زیرساختی	بهبود سیمای سکونتی روستا	۳/۴۸	۰/۲۱۴	۵
	افزایش فضاهای باز در بافت روستا	۳/۲۲	۰/۳۷۶	۶
	بهبود دسترسی به آب لوله کشی	۴/۰۲	۰/۵۴۲	۲
	بهبود دسترسی به برق	۴/۲۵	۰/۵۷۸	۱
	بهبود دسترسی به گاز	۳/۵۸	۰/۱۲۳	۴
	بهبود دسترسی به تاسیسات مخابراتی	۴	۰/۴۳۵	۳
	بهبود دسترسی به تاسیسات بهداشتی درمانی	۳/۴۵	۰/۲۶۳	۵

ماخذ: بررسی های محققان، ۱۳۹۱

تحلیل اثرات کالبدی طرح هادی:

در مجموع کل روستاهای مطالعه شده، مولفه های مقاوم سازی مساکن روستایی، ساخت مساکن مورد نیاز روستاییان و بهسازی و نوسازی مسکن به ترتیب با میانگین رتبه

ای ۴/۱۲، ۳/۹۶ و ۳/۸۲ در اولویت اول تا سوم قرار دارند و بهبود دسترسی به برق، افزایش فضاهای باز در بافت روستا و تعریض معابر و کوچه ها به ترتیب با میانگین رتبه ای ۳/۲۳، ۳/۲۲ و ۳/۱۱ سه اولویت آخر یعنی اولویت های ۱۷ تا ۲۰ می باشند. همچنین در بین مولفه های سه متغیر شبکه معابر، بافت مسکونی و تاسیسات زیرساختی نیز در کل روستاها می توان بصورت زیر تحلیل کرد:

شبکه معابر: در این متغیر به ترتیب، مولفه های بهبود آسفالت معابر و کوچه ها، بهبود دفع آب های سطحی با میانگین رتبه ای ۳/۶۸ و ۳/۶۶ به عنوان اولویت اول و دوم و مولفه های بهبود سیستم روشنایی معابر و تعریض معابر و کوچه ها به ترتیب با میانگین رتبه ای ۳/۲۴ و ۳/۱۱ به عنوان اولویت ششم و هفتم بوده اند.

بافت مسکونی: در این متغیر نیز مولفه های مقاوم سازی مسکن و ساخت مسکن مورد نیاز به ترتیب با میانگین رتبه ای ۴/۱۲ و ۳/۶۶ به عنوان اولویت اول و دوم و مولفه های بهبود سیمای سکونتی روستا و افزایش فضاهای باز در بافت روستا به ترتیب با میانگین رتبه ای ۳/۲۳ و ۳/۲۲ به عنوان اولویت ششم و هفتم شناخته شده اند.

تاسیسات زیرساختی: در این متغیر نیز مولفه های بهبود دسترسی به تاسیسات بهداشتی - درمانی و بهبود دسترسی به گاز به ترتیب با میانگین رتبه ای ۳/۵۵ و ۳/۵۲ به عنوان اولویت اول و دوم و مولفه های بهبود دسترسی به تاسیسات مخابراتی و بهبود دسترسی به برق به ترتیب با میانگین رتبه ای ۳/۳۲ و ۳/۲۳ به عنوان اولویت چهارم و پنجم شناخته شده اند.

رابطه اجرای طرح هادی و میزان موفقیت در زمینه کالبدی

باتوجه به اینکه متغیرهای مورد نظر ما در این پژوهش، کیفی بوده و داده های جمع آوری شده از مقیاس رتبه ای برخوردار بوده اند، از آزمون ناپارامتری کای اسکوئر برای آزمون فرضیه ها استفاده شده است. پس از محاسبه این آزمون از طریق نرم افزار SPSS چنانچه سطح معنی داری کوچکتر از ۰/۰۵ باشد می توان قضاوت کرد که به احتمال ۹۵ درصد بین دو متغیر رابطه وجود دارد. در این صورت فرض صفر که بر عدم

رابطه تأکید می کند رد می شود. اگر سطح معنی داری محاسبه شده کوچکتر از ۰/۰۱ باشد در این صورت به احتمال ۹۹ درصد بین دو متغیر رابطه وجود دارد (کلانتری، ۱۳۸۵: ۱۰۰).

جدول شماره ۴- میزان تاثیرات کالبدی طرح هادی در کل روستاهای مورد مطالعه

متغیر	مؤلفه	میانگین رتبه ای	انحراف معیار	اولویت درون گروهی	اولویت کل
بهبود آسفالتهای معابر و کوچه ها	بهبود آسفالتهای معابر و کوچه ها	۳/۶۸	۰/۷۵۲	۱	۴
	تعریض معابر و کوچه ها	۳/۱۱	۰/۷۰۳	۷	۱۹
	بهبود دفع آبهای سطحی	۳/۶۶	۰/۵۷۹	۲	۶
	بهبود سیستم روشنایی معابر	۳/۲۴	۰/۵۶۲	۶	۱۵
	بهبود کف سازی پیاده رو ها	۳/۵۰	۰/۶۳۸	۵	۱۱
	سهولت دسترسی به معابر اصلی	۳/۵۱	۰/۵۰۳	۴	۱۰
	بهبود وضعیت جمع آوری زباله ها	۳/۵۵	۰/۶۰۰	۳	۷
مقاوم سازی مسکن روستایی	مقاوم سازی مسکن روستایی	۴/۱۲	۰/۷۴۵	۱	۱
	کاهش تراکم بافت سکونت روستا	۳/۴۶	۰/۶۰۱	۵	۱۲
	خالی شدن بافت مرکزی روستا	۳/۶۷	۰/۷۸۶	۴	۵
بهبود مسکن روستایی	بهبود مسکن روستایی	۳/۸۲	۰/۷۶۹	۳	۳
	ساخت مسکن مورد نیاز روستاییان	۳/۹۶	۰/۴۴۳	۲	۲
	بهبود سیمای سکونت روستا	۳/۲۳	۰/۶۴۸	۶	۱۶
افزایش فضاهای باز در بافت روستا	افزایش فضاهای باز در بافت روستا	۳/۲۲	۰/۸۴۹	۷	۱۸
	بهبود دسترسی به آب لوله کشی	۳/۳۹	۰/۴۹۱	۳	۱۳
تاسیسات زیرساختی	بهبود دسترسی به برق	۳/۲۳	۰/۴۲۲	۵	۱۷
	بهبود دسترسی به گاز	۳/۵۲	۰/۷۰۳	۲	۹
	بهبود دسترسی به تاسیسات مخبراتی	۳/۳۲	۰/۵۷۳	۴	۱۴
	بهبود دسترسی به تاسیسات بهداشتی درمانی	۳/۵۵	۰/۷۱۷	۱	۸

ماخذ: بررسی های محققان، ۱۳۹۱

جدول شماره ۱۰- میزان موفقیت اجرای طرح هادی را در زمینه کالبدی نشان می

دهد.

جدول شماره ۱۰- رابطه بین اجرای طرح هادی و میزان موفقیت در زمینه کالبدی در کل روستاهای

مورد مطالعه

معداری	سطح خطا	درجه آزادی	کای اسکوتر	مولفه	
معنادر با اطمینان ۹۹٪	۰/۰۰۱	۲	۱۴/۶۳۰	آسفالت معابر و کوچه ها	شبکه معابر
معنادر با اطمینان ۹۹٪	۰/۰۰۱	۲	۱۳/۱۳۰	تعریض معابر و کوچه ها	
معنادر با اطمینان ۹۹٪	۰	۲	۶۵/۲۳۹	دفع آب سطحی	
معنادر با اطمینان ۹۹٪	۰	۲	۴۴/۴۳۵	سیستم روشنایی معابر	
معنادر با اطمینان ۹۹٪	۰	۲	۳۴/۵۸۷	کف سازی پیاده رو	بافت مسکونی
معنادر نیست	۰/۸۳۵	۱	۰/۰۴۳	دسترسی به معابر اصلی	
معنادر با اطمینان ۹۹٪	۰	۲	۴۲/۴۱۳	جمع آوری زباله ها	
معنادر با اطمینان ۹۹٪	۰	۳	۶۹/۱۳۰	مقاوم سازی مساکن	
معنادر با اطمینان ۹۹٪	۰	۲	۳۳/۰۲۲	کاهش تراکم بافت	تاسیسات زیرساختی
معنادر با اطمینان ۹۹٪	۰	۲	۱۵/۷۳۹	خالی شدن بافت مرکزی	
معنادر نیست	۰/۰۶۰	۲	۵/۶۳۰	بهسازی و نوسازی مسکن	
معنادر با اطمینان ۹۹٪	۰	۲	۹۲/۱۰۹	ساخت مساکن	
معنادر با اطمینان ۹۹٪	۰	۲	۲۳/۶۳۰	بهبود سیمای سکونتی	تاسیسات زیرساختی
معنادر با اطمینان ۹۹٪	۰/۰۰۶	۲	۱۰/۱۹۶	افزایش فضاهای باز	
معنادر با اطمینان ۹۵٪	۰/۰۳۷	۱	۴/۳۴۸	دسترسی به آب لوله کشی	
معنادر با اطمینان ۹۹٪	۰	۱	۲۷/۱۷۴	دسترسی به برق	
معنادر با اطمینان ۹۹٪	۰	۲	۴۱/۲۳۹	دسترسی به گاز	تاسیسات بهداشتی درمانی
معنادر با اطمینان ۹۹٪	۰	۲	۳۸/۱۰۹	تاسیسات مخابراتی	
معنادر با اطمینان ۹۹٪	۰	۳	۵۰/۶۹۶	تاسیسات بهداشتی درمانی	

ماخذ: بررسی های محققان، ۱۳۹۱

با توجه به این آزمون در زمینه کالبدی و با توجه به متغیرهای شبکه معابر، بافت مسکونی و تاسیسات زیرساختی می توان نتایج زیر را بدست آورد:

شبکه معابر: در زمینه شبکه معابر در تمام مولفه ها غیر از دسترسی به معابر اصلی معناداری با سطح اطمینان ۹۹ درصد مشاهده می شود. بنابراین می توان نتیجه گرفت که در زمینه شبکه معابر، در بیشتر موارد اجرای طرح موفقیت آمیز بوده و رضایت بیشتر ساکنین را جلب کرده است.

بافت مسکونی: در این زمینه نیز ملاحظه می شود که در تمام زمینه ها به جز بهسازی و نوسازی مسکن، معناداری با سطح اطمینان ۹۹ درصد وجود دارد. و این نشان دهنده موفقیت آمیز بودن طرح هادی در این زمینه است.

تاسیسات زیرساختی: در این زمینه در تمام موارد معناداری وجود دارد و طرح در زمینه تامین تاسیسات زیرساختی توفیق یافته است. با توجه به نتایج بدست آمده از پاسخ ها و همچنین نتایج آزمون، می توان نتیجه گرفت که اجرای طرح هادی از نظر کالبدی در روستاهای مورد مطالعه موفقیت آمیز بوده است. به طوری که اکثریت پاسخ ها با سطح ۹۵ درصد معنادار می باشند. بنابراین می توان گفت که به سوال تحقیق پاسخ داده شد.

نتیجه گیری:

نتایج حاصل از پژوهش نشان داد:

۱. اجرای طرح های هادی روستایی، اثرات مثبتی در کالبد روستاهای دهستان ده عباس به وجود آورده است. البته تنوع در این زمینه بسیار و تاثیر آنها در روستاهای مختلف متفاوت است.
۲. اجرای طرح هادی روستایی از لحاظ بافت مسکونی با مولفه های مقاوم سازی مساکن، ساخت مساکن مورد نیاز روستاییان و بهسازی و نوسازی مسکن موفقیت زیادی کسب کرده است. اما از نظر مولفه های تعریض معابر و کوچه ها و افزایش فضاهای باز در بافت روستا موفقیت چندانی نداشته است.
۳. اجرای طرح هادی روستایی از نظر متغیرهای شبکه معابر، بافت مسکونی و تاسیسات زیربنایی در کل روستاها نتایج زیر را داشته است:
 - ۳-۱- **شبکه معابر:** اجرای طرح هادی روستایی از نظر شبکه معابر در کل روستاها، سبب بهبود آسفالت معابر، دفع آب های سطحی و سیستم جمع آوری زباله شده است. ولی در زمینه روشنایی معابر و تعریض معابر موفقیت چندانی نداشته است.
 - ۳-۲- **بافت مسکونی:** اجرای طرح هادی روستایی از نظر بافت مسکونی در کل روستاها، سبب بهبود مقاوم سازی مساکن، ساخت مساکن مورد نیاز و بهسازی

و نوسازی مسکن شده است. ولی در زمینه بهبود سیمای سکونتی روستا و ایجاد و افزایش فضاهای باز در روستا موفقیت چندان نداشته است.

۳-۳- تاسیسات زیرساختی: اجرای طرح هادی روستایی از نظر تاسیسات زیرساختی در کل روستاها، سبب بهبود تاسیسات و امکانات بهداشتی و درمانی و تاسیسات گازرسانی شده است. اما از نظر تاسیسات مخابراتی و برق، چندان موفقیتی نداشته است.

۴. اجرای طرحهای هادیروستایی در هر یک از روستاهای مورد مطالعه نتایج زیر را داشته است:

۴-۱- روستای بهرام آباد: اجرای طرح هادی روستایی در روستای بهرام آباد از نظر متغیرهای شبکه معابر، بافت مسکونی و تاسیسات زیربنایی به ترتیب سبب بهبود سهولت دسترسی به معابر اصلی، کاهش تراکم بافت سکونتی روستا و دسترسی به تاسیسات مخابراتی شده است. همچنین به ترتیب در تعریض معابر و کوچه ها، خالی شدن بافت مرکزی روستا و دسترسی به برق موفقیت چندان نداشته است.

۴-۲- روستای ده عباس: اجرای طرح هادی روستایی در روستای ده عباس از نظر متغیرهای شبکه معابر، بافت مسکونی و تاسیسات زیربنایی به ترتیب سبب بهبود کف سازی پیاده رو ها، خالی شدن بافت مرکزی روستا و دسترسی به آب لوله کشی شده است. همچنین به ترتیب در تعریض معابر و کوچه ها، افزایش فضاهای باز در بافت روستا و دسترسی به گاز موفقیت چندان نداشته است.

۴-۳- روستای نظام آباد: اجرای طرح هادی روستایی در روستای نظام آباد از نظر متغیرهای شبکه معابر، بافت مسکونی و تاسیسات زیربنایی به ترتیب سبب بهبود تعریض معابر و کوچه ها، بهسازی و نوسازی مسکن و دسترسی به تاسیسات بهداشتی درمانی شده است. همچنین به ترتیب در وضعیت جمع

آوری زباله ها، افزایش فضاهای باز در بافت روستا و دسترسی به برق موفقیت چندانی نداشته است.

۴-۴-۴- روستای چیچکلو: اجرای طرح هادی روستایی در روستای چیچکلو از نظر متغیرهای شبکه معابر، بافت مسکونی و تاسیسات زیربنایی به ترتیب سبب بهبود دفع آبهای سطحی، خالی شدن بافت مرکزی روستا و دسترسی به تاسیسات مخابراتی شده است. همچنین به ترتیب در تعریض معابر و کوچه ها، کاهش تراکم بافت سکونتی روستا و دسترسی به برق موفقیت چندانی نداشته است.

۴-۴-۴- روستای علی آباد طپانچه: اجرای طرح هادی روستایی در روستای علی آباد طپانچه از نظر متغیرهای شبکه معابر، بافت مسکونی و تاسیسات زیربنایی به ترتیب سبب بهبود کف سازی پیاده روها، کاهش تراکم بافت سکونتی روستا و دسترسی به برق شده است. همچنین به ترتیب در بهبود سیستم روشنایی معابر، بهسازی و نوسازی مسکن و دسترسی به تاسیسات بهداشتی درمانی موفقیت چندانی نداشته است.

منابع:

۱. آمار، تیمور، صمیمی شارمی، رضا، ۱۳۸۸، ارزشیابی اثرات کالبدی اجرای طرح های هادی روستایی مطالعه موردی: شهرستان رشت -بخش خمام، فصلنامه مسکن و محیط روستا.
۲. باقلانی، کبری، ۱۳۸۶، ارزیابی اجرای طرح های هادی روستایی در شهرستان ایلام، مطالعه موردی: روستاهای فاطمیه و هفت چشمه، پایان نامه کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی روستایی دانشگاه تهران
۳. بنیاد مسکن انقلاب اسلامی ایران، ۱۳۸۱، طرح هادی روستای بهرام آباد.
۴. بنیاد مسکن انقلاب اسلامی ایران، ۱۳۸۲، طرح هادی روستای ده عباس.
۵. بنیاد مسکن انقلاب اسلامی ایران، ۱۳۸۱، طرح هادی روستای نظام آباد.
۶. بنیاد مسکن انقلاب اسلامی ایران، ۱۳۸۱، طرح هادی روستای چیچکلو.
۷. بنیاد مسکن انقلاب اسلامی ایران، ۱۳۸۲، طرح هادی روستای علی آباد طپانچه.

۸. پژوهشکده سوانح طبیعی، ۱۳۸۸، ارزیابی اثرات اجرای طرح هادی روستایی، تهران، انتشارات بنیاد مسکن انقلاب اسلامی.
۹. حافظ نیا، محمدرضا؛ ۱۳۷۷، مقدمه ای بر روش پژوهش در علوم انسانی، انتشارات سمت.
۱۰. حق پناه، مریم و دهقانی، مرجان، ۱۳۸۸، بررسی اثرات کالبدی اجرای طرح های هادی روستایی، اولین کنفرانس ملی مسکن و توسعه کالبدی روستا، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان.
۱۱. رضوانی، محمدرضا، ۱۳۹۰، برنامه ریزی توسعه روستایی در ایران، نشر قومس.
۱۲. عزیزپور، فرهاد و حسینی حاصل، صدیقه؛ ۱۳۸۷، مروری بر روند تحولات کالبدی روستاهای کشور (با تاکید بر طرح هادی روستایی)، مجله مسکن و انقلاب کالبدی روستا.
۱۳. علیمردانی، مسعود، ۱۳۷۰، ارزیابی طرح های هادی روستایی، پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه تهران.
۱۴. عنابستانی، علی اکبر، ۱۳۸۸، ارزیابی اثرات کالبدی اجرای طرح های هادی روستایی (مطالعه موردی روستاهای غرب خراسان رضوی)، اولین کنفرانس ملی مسکن و توسعه کالبدی روستا، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان.
۱۵. عنابستانی، علی اکبر و اکبری، محمد حسن، ۱۳۹۰، ارزیابی طرح های هادی و نقش آن در توسعه کالبدی روستا از دیدگاه روستائیان (مورد: شهرستان جهرم)، پژوهش های جغرافیایی انسانی، شماره ۴، صص ۹۳-۱۱۰.
۱۶. عظیمی، نورالدین و جمشیدیان مجاور، مجید، ۱۳۸۴، بررسی اثرات کالبدی اجرای طرح های هادی روستایی: مطالعه موردی غرب گیلان، نشریه هنرهای زیبا، شماره ۲۲، صص ۳۴-۲۵.
۱۷. قورچی، مرتضی، ۱۳۷۸، پیامدهای فضایی- مکانی طرح های هادی روستایی در شهرستان بجنورد، پایان نامه کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی روستایی دانشگاه شهید بهشتی.
۱۸. مطیعی لنگرودی، سیدحسن؛ ۱۳۸۲، برنامه ریزی روستایی با تأکید بر ایران، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد.
۱۹. مرادی، محمود، ابطحی نیا، آمنه و شاهشوندی، زهرا، ۱۳۸۸، بررسی اثرات اجرای طرح های هادی در توسعه کالبدی روستا، مطالعه موردی: روستای حاجی آباد، بخش مرکزی شهرستان بیرجند، اولین کنفرانس ملی مسکن و توسعه کالبدی روستا، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان.

۲۰. مرکز آمار ایران، سالنامه های آماری استان تهران، ۱۳۵۵، ۱۳۶۵، ۱۳۷۵، ۱۳۸۵
۲۱. وثوقی، منصور؛ ۱۳۶۷، گزارش بررسی اثرات اقتصادی و اجتماعی اجرای طرح های بهسازی در استان همدان، وزارت جهاد سازندگی، تهران.
۲۲. وزارت جهاد سازندگی، ۱۳۷۲، جایگاه طرح های بهسازی در برنامه ریزی توسعه روستایی، تهران، دفتر تحقیقات جهادسازندگی.